

آبونه شرائطی : هر بر ایچون  
سنه لکی (۴۰۰) آلتی ایلنی  
(۲۲۵) ممالک اجنیه ایچون  
سنه لکی (۴۵۰) ، آلتی ایلنی  
(۲۵۰) غروشدور.

نسخه سی ۷,۵ غروشدور .  
سنه لکی ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنه  
رشید افندی خاندنه

اخطارات  
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المعنویه  
قبول اولنور . درج ایدله یین  
یازیلر احاده اولماز .

والله یهدی من یشاءالی صراط مستقیم

باش محرر  
محمد ماکف

صاحب و مدیر  
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

# تذکره

آدره سی تبدیلینده آبریمجه  
غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح  
واوقوناقلی اولسی و آبونه  
صره نومروسنی محتوی  
بولوغسی لازمدر .

ممالک اجنیه ایچون آبونه  
اولانلرک آدرس لری نیک  
فرانسزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندردلیکی زمان نهیه  
داثر اولدینی بیلدیرلسی  
رجا اولنور

تہا وقرات بر حکومتہ حکمدار واونک حکومتی عینی زمانہ دینک دہ ممثل و آمری اولدینی ایچون ، حکومتک دینی بایرامی تسعید ایتسی ضروری ایدی . فقط بز حکومتله ملتی بر بردن آیرمنی اوکرئدک . بایرامی ملته دکل ، حکومتہ کلن مقدس بر کون کی تلقی ایتمکدن حالا قورتولماق . ایشته بواسکی ذہنیتک توالیسی بزده دینی ویاملی بایراملرده رسمی مراسیمک دہ عنعنوی بر شکله تبادیسی انتاج ایتشد . فقط دہ موقراسی دہ نیلن بوجهوریت دورنده آرتی بوکولونج شیلرہ نہایت ویرمک لازمدر .

قانون اساسیسنده دینی دین اسلام اولدینی مصرح بردولت حقندہ ہر حالده بو مطالعہ وارد اولماسہ کرک ! ملت کی حکومتک دہ بایرامی مقدس بر کون تلقی ایتمکدن قورتولماسی ایچون اولامردہ دولتک دینی دین اسلام اولدینی وقوہ اجرائیہ و تشریعیہ حیثی حائر اولان مجلسک احکام شرعیہ تی تنفیذ ایلہ مکلف بولندینی مادہ لری قانون اساسیدن قالدیرمق ایجاب ایدر . بو حقیقی ہر کسدن زیادہ قانون اساسی انجمنک رئیس تقدر ایتک لازم کلیر . بناء علیہ ( جهوریت ) ک بو مطالعہ سی ناموسم تلقی ایتک ضروریدر .

## غربک کو تو طرفلری نقیبہ

غرب بزده یا کلش و فنا تقلید ایدلشد . مملکتہم شرق ایلہ غرب آراسنہ قونولمش بر سوزکچ کی غربدن طاشان جریانلرک یالکز رسوخی کندیسندہ طوبیلامشدر .

حریت دیمک ، هیچ بر وقندہ شخصی و یا اجتماعی ضرر لری موجب اولہ حق و جہلہ باشی بوش بر سربستی دیمک دکلدر . بو کون بزده «حریت نسوان» دیہ آکلاشیلان مع الاسف حدود وقاعدہ سز تہلکلی بر سربستی اولشد .

اگر بو کون محیط اجتماعیمز بر چرکاب منظرہ سی کوستریورسہ بوندہ کی سبب (قادرین) ک حریتی یا کلش آکلا یوب غربی فنا جہتندن قبول ایتسیدر .

بن حرب عمومی صیرالزندہ بورادہ بر جوق یوکسک رتبہ لی آلمان جنراللرینک زوجہ لری کوروردم کہ ہر صباح آغ شکندہ کی طور باسی الہ آلیر وبالذات چارشیہ کیدہ رک اوینک نوالہ سی تدارک ایدردی . بونی او ، برعیب تلقی ایتمکدن ماعدا موجب مفخرت عد ایدردی . بو ، حد ذاتندہ علوی ونحیب بر دوشونجہدر . بزم قادینلر دہ بو دوشونجہک تأسس ایتدیکی کون ، قادرین بو کونکی وضعیندن چبہرق جمعیت ایچون مفید بر مخلوق اولاجقدر .

غربی یالکز سوسیہ تہ سیلہ ، چای اکلنسیلہ ، چیلایق تواللریلہ آلوب اورانک تشکیلات مدنیہ سنہ قابولرمزی قابلمقلمز ، اوزرندہ اوطوردیغمز باروت دہ بوسنہ آتش ویرمکله معادلدر . بو کون مع الاسف

وجہ ایلہ فلسفی ، دینی و اخلاقیہ . جنایت ایقاعیلہ برقاج سنہ حبسخانہ دہ یاندقن صوکرہ کویتہ دونمش اولان بر شخصک فلسفی و دینی نظر دن احوالک محاکمہ سنہ دائردر . دائمارقہ نک واسوچک مشہور منقدری بواثرہ دائر تنقیدات یازمغہ دعوت ایدلشدر . تنقیدلر دخی اثرہ علاوہ ایدیلہ جکدر .

مؤلفہ مکافات اولہرق نخمیناً یکرمی بیک لیرا (تورک لیراسی) ویرلشد . اثر حقندہ نشر اولومان بر خلاصہ بزم فوق العادہ نظر دقتہمزی جلب ایتدی . مؤلفک مطالعہ سی احکام اسلامیہ یہ موافق کوردک . ( خیرہ وشرہ من اللہ تعالیٰ ) حکمنہ تمامیلہ مطابق مطالعات یوریدیلدیکی ذات الوہیت حقندہ دہ اہل اسلامک اعتقاد دینی مصدق ملاحظاتہ استناد ایدلشد . خلاصۃ الخلاصہ شودر :

« جناب باری حقیتی وجہ ایلہ ادراک ممکن دکلدر . بو بویلہ اولقلہ برابر انسانک بالجلہ ادوار حیاتیہ سنندہ اللہ مفہومی دائما حاکم و نافذ اولتی لازم کلیر . » کوریلدیور کہ مؤلف ہیئت اجتماعیہ لزدہ حسن اخلاقک محافظہ سی ایچون دیندارلغہ لزوم کوریدیور ، اما حقیقی دینداراتی ، ایمان واعتقاد . بزہ شیمدی بورومان غریب کلہ جکدر . چونکہ بز بو کون ہان اعرافدہ یاشایور کی بز . دیانت مفہومی بز ی پک مشغول ایتہ یور .

بز آوروپائی هیچ آکلا یہ مامشدر . بزده بعض انسانلر واردر کہ آوروپائی کاملاً دہریشمش ، دینسزلشمش ظن ایدرلر . نہ قدر یا کلش فکدر ! ہلہ شمال مملکتلرندہ فلسفہ دینیہ ایوم جانی طور . ایشته دنیانک اک مترقی ملتی اولان انکلتزہ ایلہ آسریقا میدانمہ . بونلر اک قوتلی خرسٹیانلر . واعظلرک بازار وعظزلرندہ مملکتک عارفین صنفندن اولانلر حاضر بولونور . بن بالذات کندی کوزملہ لوزان وجنورا دارالفنون امینلری بوکی اجتماعلر دہ حاضر کورمشدر . حریت واسعیہ صاحب اولان اسویجرہ نک بعض یرلندہ علاقہ دینیہ ی پک یوکسک درجہ دہ کوردم . دنیانک اک کوزل شہرلرندن بری اولان (لوسرن) شہرندہ ی قتلکاک جریانہ حیرت ایتشمدر .

فقط بر فرق واردر کہ اونی هیچ اونوتامالی بز . بو وعظلمہ پپوک دارالفنونلر دہ تحصیل کورمش انسانلر . ہر بزدہ برقاج اجازنامہ واردر . بونلر بر طرفدن علوم دینیہ ایلہ اشتغال ایدرلر ، دیگر طرفدن علوم اجتماعیہ و ادبیات ایلہ ، حقوق و فلسفہ ایلہ توغل ایدرلر ، دینی وطنی فکرلر ایلہ مزاج ایلرلر .

## بایرام و حکومت

استانبول دہ یکی انتشار ایتہ یہ باشلایان ( جهوریت ) غزتہ سی ایلک نسخہ سنندہ بایراملرک تسعیدی حقندہ شویلہ بر فقرہ یازمشدر :

« دہ موقراسیدہ بایراملرک بو تنمید شکندہ ایک کولونج صفحہ واردر : برنجیسی دہ موقرات بر حکومت دینلہ علاقہ دارعدایدیلہ مک لازم کلدی ایچون دینی بایراملری مراسیمہ تسعید ایدہ مز . دینی دولتن آیرمنی دیمک ، دولتک دینلہ علاقہ سی کسک دیمکدر . بونی سادہ جہ معارفدہ یامقی ، سادہ جہ محاکمہ یامقی دینی دولتن آیرمنی ایچون کافی دکلدر . دولت حیاتک ہر صفحہ سی دینک تاثیرندن آزادہ بولوندیرمی ضرورتی ادراک ایتدکچہ ( جهوریت ) مناسنی آکلا . مادیفزہ حکم ایدیلہ یلیر . دینی بایرام مراسمی یاییلرکن والی کیمی تمثیل ایدیور ؟ اورادہ مراسم یاپان عسکرلر کیمک نامنہ حرکت ایدیور ؟ والینک دولت مأموری اولتی اعتباریلہ ، دینی بر صفتی وارمیدر ؟ یوقسہ بو مراسمی یاپانسنک حکمتی نہدر ؟

بزده حکومتک بایراملر دہ مراسم یامعی تہا وقراسی دورینک بر یاد کاریدر .



الم وجميع برهزال وتردى ، غائله تشكيلا تمز نچه لرني كچره رك اونى بر او جورومه طوغرى سوق ايتكمده در . قادين يوواي يايچي اولديني زمان شاين حرمت وتقديسدر ابو حس كه اونك اك اساسلى بر وظيفه سيدر . قادين يووا يايچي خاصه سندن تجريد ايديكز ؛ اونى الم ومنفور بروضعيته صوقشن اولورسكز . قادينلر من بو كوني غلط ذهيتلريله كنديلرني بو وضعيته القا واساسلى وظيفه لرني اهامال نكده درلر قادين حيات مساعى به اشتراك ايتلى ، دينور . سبى ايشك جوقلنى ، جاليشه جق قوللرك فعدانى ميدر ؟ بوسبب ، مردوددر . زبرا بيكرجه ايشسز انسان اللرى بو كرنده طور مقده درلر . يوقسه قادينك حيات مساعى به اشتراك كننده كي سبب ، ارلك ايچون غير قابل تحمل اولان معيشت مشكلاتى تخفيف واونك بر قسمي ده قادينلرك اوموزلرينه بوكله تمكيددر ؟ بو ، يكي بر طرز اولمايوب عصرلردن برى موجوددر . آما طوليك بر جوق برلرنده آلان دوام ايدكده اولان . قادين بازارلرى ، اونك اك بارز دليللرنددر .

فى الحقيقه آما طولى قادينى حيات مساعى به اشتراك ايتمشدر . فقط بو اشتراك بر مستحصل صفتيله در . يوقسه شهر قادينده اولديني كي بر باد بر مستهلك طرزنده دكل ... بو كوني شهر قادينك حيات مدنيه به اشتراك كنن آكلاديني ، مدينك يالكز حظوظ و ذوقلرينه اشتراك ، اونك متاعب و وظيفه لرندن اجتنابدر . ايشته قادينك بزده حيات مدنيه به اشتراك كنن آكلاديني بويه يكجهت بر اشتراك اولمى حصيله در كه غائله لر منرك غربي آكلايشى يالكز منفي اولمده در . مسئله نك جان آلاق نقطه سى بودر وقادين مسئله سنك حلنده ، بو منفي تلقينك اصلاحنه جاليشمنى ده اهامال ايتمه مليدر .

اقدام  
عمر قايوم

#### اسلاميت مقننه طرورمكي نك تجارلرى

(نایمى) . ريفسادن و بريلن معلومانه كوره ۲۱ نيسانده (شرق ايشجبلرى قومونست دارالفنونى) نك اوچنچى سنه دوريه سى مناسبيله مو - قوواده بر جوق اخلاجلويانه نطقلر ايراد اولومش و بو دارالفنون مدرسلى ايله طلبه سى شرقه « بيكرجه فداكار اختلاجلي قومونست » كوندركمك ايچون يينلر ايتمشلردر . دارالفنون ، « اختلاجلي شرق ايله قيزيل اردونك رابطه لرني تحكيم ايچون » ، (طروجكى) نى فخرى اعضا انتخاب ايتمشدر . طروجكى ايزاد اينديكي نطقده طلبه نك (قارل ماركس) نى توركجه ، عجمجه ، هندجه ، چينجه به ترجمه ايتك وبوملتلرك حسياتى آلوله مك اوزره يتشدبرلملرى لازم كلديكنى سويله دكن صوكره ديمشدر كه : « دارالفنون شرقده اختلال وجدانك انكشافنه دوغروندن دوغرويه يارديم ايتمه مليدر . بو اعتبار ايله بو دارالفنونك جهانشمول برناميرى واردر . بو دارالفنون شرق ايشجبلرينك مهد خلاصيدر . »

« -- دين اسلام ، ايلك جمله ده ييقيلاجق درجه ده كهنه لشمش برحاله بولونيور (!) اونك بويه اولديني خلافتك الفاسيله تظاهر ايتمشدر . »  
توحيد افكار رفيقمنز بوتجاوز قازشى شوصورتبه مدافعه ده بولونيور :  
« طروجكى » نك دين اسلامدن بحث ايدركن « ايلك جمله ده ييقيلاجق درجه ده كهنه لشمش » اولديني سويله سى وبوكاده خلافتك الفاسى دليل كوسترمه سى دينسز ، ايمانسز بولشوبكلرك اديان علمدارلغلك يكي ، فقط كستاخانه برديليندن باشقه برشى دكلدر . دين اسلام ، دين ابديدر ، هيچ برزمان ييقيلمايه جقدر . خلافتك الفاسنه كلنجه ، خلافت حد ذاتنده الفاس ايدلمش اولمايوب بويوك ملك مجلسنك شخصيت معنويه سنده منديج بولونمده در . ماغا اولان مقام خلافتدر . وبو وضعيت ايله اسلاميتك ييقيلماسى آراسنده هيچ بر مناسبت موجود دكلدر .

#### بولشوبكلرك انجيل نسخلرينى الحاسى

استانبولده بر روس بولشه ويكنك قرآن كريمى استخفاف ايدرك روسجه بر كتاب نشر ايدىكي وبو خصوصده ضابطه نك تحقيقاته باشلا ديفنى غزته لر يازمشدى . اخير آريغادن آرتانس هاواسه ۷ ميس تاريخيله كشيده اولنان بر تلغرافنامه به نظر آروس قومونستلرى بتون كتب مقدسه به قارشى تجاوزكارانه حر كاتنه بولنمده درلر . بو تلغرافنامه ده دينليوركه :  
پترسبورغ جوارنده كاتن خالتورين شهرنده كي كنچ قومونستلر دها قيتلردم حاشا جناب حق محكوم ايدرك برمحكه اعلامى چيقارمشلردى . انجيلي محكه حضورنده محاكمه وتديق ايتدريمشلردر . محكه بوخصوصده اعلامى ويرمشدر . بو اعلامده بالجله كتابخانه لره موجود انجيل نسخلرينك الحاسى ويالكز متحصصلرك تدقيقات علميه سنه لزومى مقدارده انجيل بر ايلماسى قرارلاشدريشدر .

#### توركستانده مسلمانو هر كنى

« ده يلى تلغراف » غزته سى توركستانده كي تورك مجاهدلرينك بولشه ويك اداره سنه قارشى آجدقلى حربك صفحات اخيره سى حقنده شو معلوماتى نشر ايدنيور :

نيسانك يديسنده سواريدن متشكل بر مجاهدين قولى توركستانك ياغتني طاشكند شهرينه بر آقبن اجرا ايتمشدر . مجاهدين سواريسى بر مدت ياغتنده قالدندن صوكره رجعت ايتمشدر . طاشكندده كي قيزيل قطمانده مستخدم برلى عسكرلر مجاهدينك بو آقبنندن جسارت آلهرق سلاح و جيتخانه لرى ايله برلكده قيزيللرى ترك ايدرك مجاهدينه التحاق ايتشلردر . طاشكند شمى هر طرفدن مجاهدين قطمانى طرفندن مواصه سى كسيلمشدر . يالكز طاشكندده كي تلسر تلغراف استاسيونى شال ايله بخابره سى تايمين ايدنيور .  
توركستان اهالي سنك قيامى بولشه ويك مأمورلرينك توركلرى سوويه امرنامه لرينه سرفرو ايتك و غايت آغير اولان وبركولى طوبلامق اوزره تطبيق ايتكلرى غدارانه تضيقاتدن نشأت ايتمشدر . شويلاه بولشه ويك مأمورلرى بوكي تورك كويلرينك صولرينى كسمشلر وبوصورتله توركلر هم صوسز ، همده محصولاتدن محروم قالشلردر . توركستانك هر طرفنده قيزيل قطمان ايله مجاهدين آره سنده مصادمات وقوع بوليور .

#### محترم قارلمرزه

آبونه لرى ختام بولان قارئن كرامك دوام آرزوسنده اولانلرينك آبونه لرني تجديد ايتلرى ، نى يكي جلد باشلا ديفمنز شوصيره ده هر قارئك لا اقل ايكي كيشى نى دها آبونه قيد ايتك لطفنده بولونملرى رجا اولنور .